

Assen, 20 december 2023

Ons kenmerk 202303176-01104729

Gelet op de artikelen 3.18, 3.19 en 3.25, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (Wnb);

Overwegende dat op 1 januari 2015 EU-verordening (1143/2014) van kracht is geworden, die gericht is op het voorkomen en beheersen van schade door invasieve exoten aan biodiversiteit en ecosysteemdiensten. Centraal in deze verordening staat een lijst met 'invasieve exoten van EU-belang'. Dit is de zogenaamde Unielijst die op 3 augustus 2016 van kracht geworden is en welke op 2 augustus 2017 is uitgebreid. De wasbeer, muskusrat, wasbeerhond, muntjak, rosse stekelstaart, heilige ibis en nijlgans staan allen op deze lijst.

Overwegende dat voor lidstaten de plicht geldt om in de natuur aanwezige populaties invasieve exoten op te sporen en te verwijderen en, als dat niet lukt, om de populatie zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen. Om aan deze verplichting te voldoen is in artikel 3.19, tweede lid van de Wnb opgenomen dat Gedeputeerde Staten er zorg voor dienen te dragen dat in hun provincie het aantal invasieve exoten zoveel mogelijk wordt teruggebracht. Met dit besluit geven wij uitvoering aan artikel 3.19 Wnb, en maken wij het mogelijk om de hierboven benoemde exoten, in de provincie Drenthe, op een effectieve en doelmatige manier te bestrijden.

Overwegende dat binnen de provincie Drenthe in toenemende mate verwilderde- en hybride boerenganzen/soepganzen worden waargenomen, welke niet op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden, en die ongewenst zijn in het natuurlijk milieu en schadelijk zijn voor beschermde inheemse flora en fauna.

Overwegende dat de effecten op de wettelijke belangen zoals genoemd in de Wnb op basis waarvan deze opdracht verstrekt kan worden (*volksgezondheid en openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, visgronden, wateren en andere eigendommen, ter bescherming van wilde flora en fauna, en ter instandhouding van natuurlijke habitats*), de aanleiding waren tot plaatsing van de exoten op de Unielijst van EU verordening 1143/2014. De effecten zijn per soort opgenomen in de factsheets van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: NVWA); <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>.

Overwegende dat bij het verstrekken van een opdracht voor het beperken van populaties van exoten en verwilderde dieren enkel de belangen, zoals opgenomen in de artikelen 3.3. en 3.10 van de Wnb, aangetoond dienen te worden en de artikelen 3.3, vierde en vijfde lid, 3.8, vijfde lid, en 3.10, tweede lid derhalve niet van toepassing zijn op deze opdracht.

Besluiten:

1. Aan houders van een geldige jachtakte, op gronden waarop zij rechthebbende zijn om te jagen, opdracht(3.18 Wnb) te verstrekken tot beperking van de stand van de volgende soorten vanaf een (half) uur voor zonsopkomst tot een (half) uur na zonsondergang:
 - a. wasbeer;
 - b. muskusrat;
 - c. wasbeerhond;
 - d. muntjak;
 - e. rosse stekelstaart;
 - f. heilige ibis

- g. nijlgans;
 - h. verwilderde/hybride boerengans.
2. Een opdracht(3.18 Wnb) te verlenen aan 105 personen, waarvan maximaal 5 per WBE, die zijn aangemeld bij FBE-Drenthe als exotenbeheerder, om in de gehele oppervlakte van WBE waarvan zij lid zijn, op alle terreinen binnen deze WBE, de stand van de volgende soorten te beperken gedurende de nacht;
- a. wasbeer
 - b. wasbeerhond
3. Voor de beperking van de stand van de onder lid 1 genoemde soorten, de volgende middelen aan te wijzen:
- wasbeer, muskusrat, wasbeerhond en muntjak*
- a. geweer;
 - b. honden (niet zijnde lange honden);
 - c. kastvallen of vangkooien.
- nijlgans, rosse stekelstaart, heilige ibis*
- a. geweer;
 - b. honden (niet zijnde lange honden).
- Verwilderde/hybride boerengans*
- a. geweer;
 - b. honden (niet zijnde lange honden);
4. Voor de beperking van de stand van de onder lid 2 genoemde soorten, de volgende middelen aan te wijzen:
- a. geweer;
 - b. honden (niet zijnde lange honden);
5. Dat het ter uitvoering van deze opdracht is toegestaan om:
- a. het geweer te gebruiken een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang in het tijdvak van 1 april tot en met 31 augustus en buiten dit tijdvak van een half uur voor zonsopkomst tot een half uur na zonsondergang alsmede ook op zondagen voor de opdracht genoemd in het eerste lid;
 - b. het geweer te gebruiken gedurende de nacht voor de opdracht genoemd in het tweede lid;
 - c. het geweer te voorzien van een geluiddemper;
 - d. gebruik te maken van de volgende lokmiddelen:
 - i. een akoestisch of elektronisch middel waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt;
 - ii. lokvoer, voor zover dit niet vergiftigd of verdovend is;
 - e. voor de vogelsoorten nijlgans, rosse stekelstaart, heilige ibis en verwilderde/hybride boerengans ook gebruik te maken van -niet levende- lokvogels.
 - f. voor de personen genoemd onder lid 2 van dit besluit het geweer te voorzien van:
 - i. een kunstmatige lichtbron;
 - ii. een voorziening om de prooi te verlichten;
 - iii. een vizier met beeldomzetter;
 - iv. een elektronische beeldversterker of
 - v. enig ander instrument om in de nacht te schieten.
6. Dat het voor de personen, bedoeld onder lid 1, toegestaan is zich buiten gebouwen te bevinden met de onder 3 genoemde vang- en dodingsmiddelen.

7. Dat deze opdracht bij bijzondere weersomstandigheden kan worden opgeschort.
8. Aan dit besluit nadere voorschriften te verbinden als opgenomen in bijlage 1.
9. Dat dit besluit in werking treedt op 1 januari 2024 tot 1 januari 2029. Jaarlijks stelt de FBE-Drenthe een evaluatie op van de uitvoering van deze opdracht.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

drs. M. Middel,
Themamanager
Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Bezwaar

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

Bijlage 1: Aanvullende voorschriften

1 Algemene voorschriften

- 1.1 Deze opdracht mag gedurende de dag gebruikt worden door houders van een geldige jachtakte. Wanneer gebruik wordt gemaakt van deze opdracht dient deze persoon de jachtakte, een geldig legitimatiebewijs, alsmede een (digitale)afschrift van deze opdracht bij zich te hebben en op eerste vordering aan de daartoe bevoegde ambtenaren ter inzage worden gegeven;
- 1.2 Voor uitvoering van deze opdracht gedurende de nacht worden per WBE maximaal 5 personen aangewezen. Een kaart met daarop weergegeven de verdeling van de WBE in maximaal 5 gebieden en de 5 personen die deze gebieden beheren worden door de WBE per email aangeleverd bij FBE-Drenthe. Grote aaneengesloten terreinen van TBO's kunnen door eigen exotenbeheerders van de TBO's beheerd worden. Bij de verdeling van de WBE's in 5 gebieden dient hiermee rekening gehouden te worden door de WBE. FBE-Drenthe stuurt een compleet overzicht van alle 21 Drentse WBE's uiterlijk 28 februari 2024 per email naar de provincie. Wijzigingen in gebieden en aangewezen personen worden door FBE-Drenthe per email doorgegeven aan de provincie;
- 1.3 Voordat wordt aangevangen met nachtelijk beheer dient dit gemeld te worden middels het digitale meldingsformulier; www.provincie.drenthe.nl/meldenfaunabeheer;
- 1.4 Gebruikers van deze opdracht dient binnen 48 uur na het doden van één of meer van genoemde diersoorten deze te melden in het FaunaRegistratieSysteem (FRS) of de opvolger van dit systeem, onder correcte vermelding van diersoort, aantal, moment van doden alsmede de locatie.
- 1.5 Een rapportage over het gebruik van deze opdracht dient te worden opgenomen in het jaarverslag van de Faunabeheereenheid Drenthe, welke jaarlijks, uiterlijk eind juni, aan Gedeputeerde Staten dient te worden toegezonden.
- 1.6 Gedeputeerde Staten kunnen het gebruik van deze opdracht, waaronder met name verstaan de handelingen voor het vangen of doden en/of het gebruik van vangmiddelen opschorten indien bijzondere weersomstandigheden hiertoe aanleiding geven.

2 Kalibers en voorzieningen

- 2.1 Voor het doden van de diersoorten muskusrat, muntjak, nijlgans, rosse stekelstaart, heilige ibis, wasbeer, wasbeerhond en verwilderde/hybride boerengans mag gebruik worden gemaakt van een hagelgeweer in de kalibers 20, 16 of 12, of van het kogelgeweer met een nominaal kaliber van ten minste .22 inch of 5,5 millimeter waarbij voor de muntjak nog geldt dat de trefenergie ten minste 980 Joule op 100 meter afstand van de loopmond bedraagt.
- 2.2 Inzake het voorhanden hebben en toepassing van een geluiddemper aan het geweer dient de jachtaktehouder tevens in het bezit te zijn van een ontheffing van de Minister van Justitie en Veiligheid op grond van artikel 4 dan wel artikel 13 van de Wet Wapens en Munitie voor het voorhanden hebben, vervoeren en dragen.

3 Specifieke voorschriften met betrekking tot gebruik van lok- en vangmiddelen

- Gebruik van lokvoer dat bestaat uit dierlijke restmaterialen is alleen toegestaan als dit afkomstig is van in het wild levende dieren die bemachtigd zijn op basis van de Wnb, alsook kadavers van in de natuur of door aanrijdingen gestorven dieren.
- 3.2 Alle voor de uitvoering van deze opdracht buiten gebouwen gebruikte vangmiddelen dienen te zijn voorzien van een sticker of plakket met daarop minimaal het telefoonnummer van de gebruiker. Of andere aantekening waaruit de gebruiker/plaatser van het vangmiddel kan worden bepaald en direct kan worden benaderd.
 - 3.3 Onder vangkooien of kastvallen worden in deze verstaan een eenmalig vangend valsysteem, waarbij slechts één dier tegelijkertijd kan worden gevangen. Dit middels een klep welke de val sluit zodra het dier erin zit.

- 3.4 Zogenaamde meervoudig vangende systemen (zoals vangkooien die gebruikt kunnen worden voor het vangen van meerdere vogels tegelijk) zijn niet toegestaan ter uitvoering van deze opdracht. Inzet van deze vangmiddelen is ontheffingsplichtig
- 3.5 Zogenaamde bijvangst, te weten vangsten van diersoorten waarop deze opdracht niet ziet, worden terstond weer vrijgelaten.
- 3.6 Van alle vangsten (dus ook vrijgelaten bijvangst) houdt de uitvoerder een registratie bij. Deze registratie moet minimaal de volgende gegevens bevatten: gevangen diersoort, wat met het gevangen dier is gebeurd, welke organisaties zijn benaderd om de exoot op te komen halen, welke locatie en welk tijdstip/datum.

Toelichting besluit

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming(Wnb) in werking is getreden. Per 22 februari 2018 is een nieuw ingevoegd artikel 3.30a van Regeling natuurbescherming van toepassing geworden, waarbij de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van een aantal maatregelen in relatie tot de preventie en beheersing van invasieve exoten met ingang van 1 januari 2018 bij de provincie is neergelegd. De basis daarvoor ligt in de op 22 oktober 2014 vastgestelde EU Verordening Nr. 1143/2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten en de daarbij gevoegde Unielijst van invasieve exoten en deze verordening is verankerd in de Wnb.

Gedeputeerde Staten zijn nu op grond van de Wnb bevoegd om, ter uitvoering van genoemde EU Verordening aan jachttakehouders opdracht (3.18 van de Wnb), te geven om de omvang van populaties van de op de unielijst genoemde soorten wasbeer, muskusrat, wasbeerhond, muntjak, rosse stekelstaart, heilige ibis en nijlgans en te beperken, daarvoor middelen aan te wijzen, en daarbij voorschriften te stellen.

In het Uitvoeringsplan Flora en fauna is het provinciaal beleid m.b.t. invasieve exoten opgenomen. Hierin is over de bestrijding de volgende paragraaf opgenomen;

De provincie verleent daarom aan de FBE de opdracht om exotische vogels en zoogdieren in het jachtveld te beheren. De FBE kan de uitvoering van deze opdracht doorzetten naar alle jachthouders in Drenthe. Alle gerealiseerde afschot van invasieve exoten wordt gerapporteerd aan de FBE. Daarnaast wordt aan de FBE gevraagd om ook in het vroegtijdig stadium de verspreiding van invasieve exoten te signaleren. Dit houdt o.a. in een coördinerende rol in het verzamelen van waarnemingen. Voor gevangen exoten wordt opvang gezocht bij organisaties die hiervoor een ontheffing hebben. De provincie draagt niet financieel bij aan de opvang van gevangen exoten. Indien opvang niet mogelijk is, wordt overgegaan tot het euthanaseren van de invasieve exoot.

Met deze opdracht wordt uitvoering gegeven aan dit beleid. Hierbij wordt echter de opdracht direct aan de uitvoerende jagers verleend waarbij de FBE de coördinatie en jaarlijkse evaluatie verzorgd.

Voorts blijkt dat binnen de provincie Drenthe in toenemende mate verwilderde boeren ganzen worden waargenomen welke niet op grond van de Wnb beschermd zijn en welke ongewenst zijn in de vrije natuur. Dat deze diersoorten in de vrije natuur onwenselijk zijn omdat zij schade toebrengen aan beschermde inheemse ganzen en zo een bedreiging vormen voor de biodiversiteit.

De opdracht wordt gegeven in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats, ter voorkoming van schade of overlast, inclusief ter voorkoming van schade aan gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom alsmede het risico voor de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van openbaar belang en het algemeen belang noodzakelijk is deze dieren uit de vrije natuur te verwijderen. Al deze belangen zijn uitgewerkt in de factsheets van de NVWA. In de factsheets van NVWA wordt aangehaald welke wettelijke belangen geschaad worden door de aanwezigheid van de eerder genoemde exoten;

Wasbeer;

- ter bescherming van wilde flora en fauna, en ter instandhouding van natuurlijke habitats

- volksgezondheid en openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, visgronden, wateren en andere eigendommen

Muskusrat;

- ter bescherming van wilde flora en fauna, en ter instandhouding van natuurlijke habitats
- volksgezondheid en openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang

Wasbeerhond;

- ter bescherming van wilde flora en fauna, en ter instandhouding van natuurlijke habitats
- volksgezondheid en openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang

Muntjak;

- ter bescherming van wilde flora en fauna, en ter instandhouding van natuurlijke habitats
- volksgezondheid en openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang

Rosse stekelstaart;

- ter bescherming van wilde flora en fauna, en ter instandhouding van natuurlijke habitats

Heilige Ibis;

- ter bescherming van wilde flora en fauna, en ter instandhouding van natuurlijke habitats

Nijlgans;

- ter bescherming van wilde flora en fauna, en ter instandhouding van natuurlijke habitats
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, visgronden, wateren en andere eigendommen

Voor het bestrijden van *wasberen* en *wasbeerhonden* wordt het gebruik van het geweer tussen zonsopkomst en zonsondergang, met gebruik van kunstlicht, restlicht- en warmtebeeldversterker toegestaan omdat deze dieren nachtactief zijn. Gebruik van deze middelen is noodzakelijk voor een effectieve uitvoering van de opdracht. Voor de overige soorten wordt het gebruik van geweer toegestaan van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang in het tijdvak van 1 april tot en met 31 augustus en buiten dit tijdvak van een half uur voor zonsopkomst tot een half uur na zonsondergang. Dit aangezien veel dieren actief zijn in de schemerperiode. De schemerperiode is in de zomermaanden langer dan in de wintermaanden. Daarom wordt in de zomermaanden een uur aangehouden en in de wintermaanden een half uur.

De uitvoering van deze opdracht kan ook plaatsvinden door werknemers van terreinbeherende organisaties of werknemers met een ander dienstverband. Vanuit Arbo wetgeving is het wenselijk om geluidsdempers te gebruiken om schade aan gehoor te voorkomen. Tevens vindt er nog een landelijke discussie plaats of het gebruik van geluiddempers voor alle jagers toegestaan moet worden. Dit in lijn met de ons omringende landen. Pas als jagers toestemming krijgen van ministerie van justitie kunnen jagers gebruik maken van een geluiddemper.

Beleidsmatig heeft de provincie Drenthe vastgelegd dat exoten pas gedood mogen worden indien deze niet opgevangen kunnen worden. In Nederland zijn er een aantal opvangen welke een ontheffing hebben van RVO voor de opvang van exoten; <https://www.rvo.nl/onderwerpen/beschermde-dieren/opvangcentra#invasieve-uitheemse-diersoorten>. Het opvangen van exoten wordt echter niet meer als uitvoerbaar geacht in verband met de geringe capaciteit van de opvanglocaties en de hoge levensverwachting van exoten in gevangenschap. Tevens zal er een instroom blijven van exoten vanuit Duitsland waardoor opvang niet beperkt kan worden in een aantal individuen. Afwijkend van het beleid wordt derhalve direct overgegaan tot doden van exoten nadat deze gevangen is.

Relatie met hoofdstuk 2 (gebiedsbescherming) Wet natuurbescherming

Ingeval van gebruik van geweer of andere toegestane middelen en methoden in Natura 2000-gebieden dient de gebruiker zich te vergewissen dat deze handelingen zijn opgenomen als

vergunningvrij in het Natura 2000-beheerplan of dat hiervoor mogelijk vergunningplicht geldt op grond van artikel 2.7 lid 2 van de Wnb. Gebruik van deze opdracht ontslaat gebruikers niet van een eventuele vergunningplicht of naleving voorwaarden zoals opgenomen in een vastgesteld beheerplan Natura 2000.